

POSTĘPOWANIE KARNE MINIREPETYTORIUM

ŁUKASZ JAGIEŁŁOWICZ, ŁUKASZ WIŚNIEWSKI

PIERWSZA
POMOC

LEX

a Wolters Kluwer business

POSTĘPOWANIE KARNE MINIREPETYTORIUM

ŁUKASZ JAGIEŁŁOWICZ, ŁUKASZ WIŚNIEWSKI

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Stan prawny na 1 września 2013 r.

Wydawca

Magdalena Przek-Ślesicka

Redaktor prowadzący

Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne

JustLuk

Łamanie

JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumiel, Krystyna Szych

Układ typograficzny

Kamila Tomecka

Autorstwo poszczególnych rozdziałów:

Łukasz Jagiełłowicz – rozdziały 3–6, 10–11, 15

Łukasz Wiśniewski – rozdziały 1–2, 7–9, 12–14

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2013

ISBN: 978-83-264-4531-6

Wydane przez:

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Część I. Wykład

Wykaz skrótów	17
Od autorów	19
Rozdział 1.	
Zagadnienia wstępne	21
1.1. Postępowanie karne a prawo karne procesowe	21
1.2. Cele postępowania karnego	23
1.3. Funkcje prawa karnego procesowego	25
1.4. Przedmiot procesu i zagadnienie tożsamości czynu	27
Rozdział 2.	
Zasady procesu karnego	32
2.1. Uwagi ogólne	32
2.2. Zasada prawdy	35
2.3. Zasada obiektywizmu	37
2.4. Zasada domniemania niewinności	38
2.5. Zasada prawa do obrony	42
2.6. Zasada skargowości	44
2.7. Zasada kontradiktoryjności	46
2.8. Zasada legalizmu	48
2.9. Zasada swobodnej oceny dowodów	50

2.10. Zasada bezpośredniości	52
2.11. Zasada jawności	54
Rozdział 3.	
Sąd i prokuratura	58
3.1. System sądów w Polsce	58
3.2. Właściwość sądu	59
3.3. Skład sądu na rozprawie i posiedzeniu	65
3.4. Procesowe organy wewnątrzsądowe	66
3.5. Wyłączenie sędziego	67
3.6. Ustrój prokuratury	70
Rozdział 4.	
Strony, obrońcy, pełnomocnicy, przedstawiciel społeczny ...	74
4.1. Pojęcie strony	74
4.2. Oskarżyciel publiczny	77
4.3. Pokrzywdzony	78
4.4. Oskarżyciel posiłkowy	79
4.5. Oskarżyciel prywatny	80
4.6. Powód cywilny	81
4.7. Oskarżony	82
4.8. Strony szczególne i quasi-strony	84
4.9. Przedstawiciele procesowi stron	85
4.10. Przedstawiciel społeczny	86
Rozdział 5.	
Czynności procesowe	88
5.1. Pojęcie i klasyfikacja czynności procesowych	88
5.2. Rodzaje wad czynności procesowych	94
5.3. Narada i głosowanie	97
5.4. Terminy	98
5.5. Doręczenia	99
5.6. Dokumentowanie czynności procesowych	100
5.7. Prawomocność formalna a prawomocność materialna ...	101

Rozdział 6.

Dowody	103
6.1. Pojęcie dowodu i rodzaje dowodów	103
6.2. Zakazy dowodowe	107
6.3. Wprowadzanie dowodów do procesu. Wniosek dowodowy	111
6.4. Świadek jako źródło dowodowe	113
6.5. Pomocnicy procesowi	114
6.6. Czynności dowodowe	115

Rozdział 7.

Środki przymusu	117
7.1. Uwagi ogólne	117
7.2. Zatrzymanie	118
7.3. Środki zapobiegawcze	123
7.3.1. Tymczasowe aresztowanie	126
7.3.2. Pozostałe środki zapobiegawcze	130
7.4. Poszukiwanie oskarżonego i list gończy	132
7.5. List żelazny	134
7.6. Kary porządkowe	134
7.7. Zabezpieczenie majątkowe	136

Rozdział 8.

Przesłanki procesowe	138
8.1. Uwagi ogólne	138
8.2. Poszczególne przesłanki procesowe	140

Rozdział 9.

Postępowanie przygotowawcze	147
9.1. Uwagi ogólne	147
9.2. Formy postępowania przygotowawczego	149
9.3. Wszczęcie postępowania przygotowawczego	155
9.4. Przebieg postępowania przygotowawczego	157
9.5. Zakończenie postępowania przygotowawczego	160
9.6. Wniesienie aktu oskarżenia	164

9.7. Nadzór prokuratora i czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym	168
Rozdział 10.	
Postępowanie przed sądem I instancji	171
10.1. Wstępna kontrola oskarżenia	171
10.2. Tryby konsensualne	173
10.3. Przygotowanie do rozprawy głównej	176
10.4. Rozpoczęcie rozprawy głównej	177
10.5. Przewód sądowy	178
10.6. Głosy stron	181
10.7. Wyrokowanie	182
Rozdział 11.	
Postępowanie odwoławcze	183
11.1. Uwagi ogólne	183
11.2. Środki zaskarżenia a środki odwoławcze	184
11.3. Organ odwoławczy	186
11.4. Ogólna charakterystyka postępowania odwoławczego	188
11.5. Granice i kierunek środka odwoławczego	190
11.6. Przyczyny odwoławcze i rodzaje rozstrzygnięć sądu odwoławczego	195
11.7. Postępowanie apelacyjne	198
11.8. Postępowanie zażaleniowe	199
Rozdział 12.	
Postępowania szczególne	200
12.1. Uwagi ogólne	200
12.2. Postępowanie uproszczone	202
12.3. Postępowanie nakazowe	203
12.4. Postępowanie przyspieszone	205
12.5. Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego ...	207

Rozdział 13.

Nadzwyczajne środki zaskarżenia	212
13.1. Uwagi ogólne	212
13.2. Kasacja	214
13.3. Wznowienie postępowania	220

Rozdział 14.

Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia	225
14.1. Uwagi ogólne	225
14.2. Odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie	227

Rozdział 15.

Postępowanie karne w sprawach ze stosunków międzynarodowych	232
15.1. Ekstradycja	232
15.2. Europejski nakaz aresztowania	238

Bibliografia	241
---------------------------	------------

Część II. Prawo

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego	247
Dział I. Przepisy wstępne	249
Dział II. Sąd	259
Rozdział 1. Właściwość i skład sądu	259
Rozdział 2. Wyłączenie sędziego	264
Dział III. Strony, obrońcy, pełnomocnicy, przedstawiciel społeczny	266
Rozdział 3. Oskarżyciel publiczny	266
Rozdział 4. Pokrzywdzony	267
Rozdział 5. Oskarżyciel posiłkowy	269
Rozdział 6. Oskarżyciel prywatny	271
Rozdział 7. Powód cywilny	272

Rozdział 8. Oskarżony	276
Rozdział 9. obrońcy i pełnomocnicy	280
Rozdział 10. Przedstawiciel społeczny	283
Dział IV. Czynności procesowe	284
Rozdział 11. Orzeczenia, zarządzenia i polecenia	284
Rozdział 12. Narada i głosowanie	288
Rozdział 13. Porządek czynności procesowych	290
Rozdział 14. Terminy	292
Rozdział 15. Doręczenia	294
Rozdział 16. Protokoły	299
Rozdział 17. Przeglądanie akt i sporządzanie odpisów ...	305
Rozdział 18. Odtworzenie zaginionych lub zniszczonych akt	307
Dział V. Dowody	309
Rozdział 19. Przepisy ogólne	309
Rozdział 20. Wyjaśnienia oskarżonego	312
Rozdział 21. Świadkowie	313
Rozdział 22. Biegli, tłumacze, specjaliści	325
Rozdział 23. Ogłędziny. Otwarcie zwłok. Eksperyment procesowy	331
Rozdział 24. Wywiad środowiskowy i badanie osoby oskarżonego	332
Rozdział 25. Zatrzymanie rzeczy. Przeszukanie	335
Rozdział 26. Kontrola i utrwalanie rozmów	346
Dział VI. Środki przymusu	351
Rozdział 27. Zatrzymanie	351
Rozdział 28. Środki zapobiegawcze	355
Rozdział 29. Poszukiwanie oskarżonego i list gończy ...	370
Rozdział 30. List żelazny	371
Rozdział 31. Kary porządkowe	372
Rozdział 32. Zabezpieczenie majątkowe	375
Dział VII. Postępowanie przygotowawcze	377
Rozdział 33. Przepisy ogólne	377
Rozdział 34. Wszczęcie śledztwa	379

Rozdział 35. Przebieg śledztwa	384
Rozdział 36. Zamknięcie śledztwa	389
Rozdział 36a. Dochodzenie	391
Rozdział 37. Nadzór prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym	396
Rozdział 38. Czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym	398
Rozdział 39. Akt oskarżenia	399
Dział VIII. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji ...	403
Rozdział 40. Wstępna kontrola oskarżenia	403
Rozdział 41. Przygotowanie do rozprawy głównej	409
Rozdział 42. Jawność rozprawy głównej	411
Rozdział 43. Przepisy ogólne o rozprawie głównej	414
Rozdział 44. Rozpoczęcie rozprawy głównej	419
Rozdział 45. Przewód sądowy	420
Rozdział 46. Głosy stron	428
Rozdział 47. Wyrokowanie	428
Dział IX. Postępowanie odwoławcze	435
Rozdział 48. Przepisy ogólne	435
Rozdział 49. Apelacja	442
Rozdział 50. Zażalenie	447
Dział X. Postępowania szczególne	450
Rozdział 51. Postępowanie uproszczone	450
Rozdział 52. Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego	453
Rozdział 53. Postępowanie nakazowe	457
Rozdział 54. (skreślony)	460
Rozdział 54a. Postępowanie przyspieszone	461
Dział XI. Nadzwyczajne środki zaskarżenia	469
Rozdział 55. Kasacja	469
Rozdział 56. Wznowienie postępowania	477
Dział XII. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia ...	482
Rozdział 57. Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego	482

Rozdział 58. Odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie	483
Rozdział 59. Ułaskawienie	486
Rozdział 60. Wyrok łączny	489
Dział XIII. Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych	491
Rozdział 61. Immunitety osób należących do przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych	491
Rozdział 62. Pomoc prawna i doręczenia w sprawach karnych	493
Rozdział 62a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	501
Rozdział 62b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	503
Rozdział 63. Przejęcie i przekazanie ścigania karnego ...	509
Rozdział 64. Wystąpienie o wydanie lub przewóz osób ściganych lub skazanych przebywających za granicą oraz o wydanie przedmiotów	515
Rozdział 65. Wydanie oraz przewóz osób ściganych albo skazanych lub wydanie przedmiotów na wniosek państw obcych	517
Rozdział 65a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	522
Rozdział 65b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	528
Rozdział 65c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie środka zapobiegawczego	541

Rozdział 65d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia wydanego w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania	543
Rozdział 66. Przejęcie i przekazanie orzeczeń do wykonania	549
Rozdział 66a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia dotyczącego grzywny, środków karnych w postaci nawiązki lub świadczenia pieniężnego lub też orzeczenia zasądzonego od sprawcy koszty procesu ...	556
Rozdział 66b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym	559
Rozdział 66c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przepadku ...	564
Rozdział 66d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przepadku	567
Rozdział 66e. Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	574
Rozdział 66f. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności	578
Rozdział 66g. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności	584
Rozdział 66h. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia skazującego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, karę ograniczenia wolności, samoistnie orzeczonego środek karny, a także orzeczenia o warunkowym zwolnieniu oraz warunkowym umorzeniu postępowania karnego	592

Rozdział 66i. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia karnego związanego z poddaniem sprawcy próbie	595
Rozdział 67. Przepisy końcowe	602
Dział XIV. Koszty procesu	604
Rozdział 68. Przepisy ogólne	604
Rozdział 69. Zwolnienie od kosztów sądowych	613
Rozdział 70. Zasądzenie kosztów procesu	614
Rozdział 71. Koszty procesu związane z powództwem cywilnym i zasądzeniem odszkodowania z urzędu ...	619
Dział XV. Postępowanie karne w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych	620
Rozdział 72. Przepisy ogólne	620
Rozdział 73. Środki przymusu i postępowanie przygotowawcze	628
Rozdział 74. Postępowanie przed sądem	630
Rozdział 75. (skreślony)	632
Skorowidz	633
O Autorach	687

Część I
Wykład

Wykaz skrótów

Akty prawne

- EKPC – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.k., kodeks, ustawa karno-procesowa – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- MPPOiP – Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167)
- regulamin prokuratury – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. Nr 49, poz. 296 z późn. zm.)

Inne

ENA	– europejski nakaz aresztowania
ETPC	– Europejski Trybunał Praw Człowieka
KZS	– Krakowskie Zeszyty Sądowe
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNPG	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSNwSK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PiP	– Państwo i Prawo
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
St. Iur.	– Studia Iuridica
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TS	– Trybunał Stanu
WPP	– Wojskowy Przegląd Prawniczy

Od autorów

Oddawane do rąk Czytelników opracowanie ma charakter typowo propedeutyczny. Skrypt przygotowany został z myślą o studentach i nie jest miejscem rozstrzygania sporów doktrynalnych, ale materiałem służącym nauce do egzaminu kursowego z postępowania karnego. Obszerność dostępnych na rynku podręczników do tego przedmiotu świadczy o tym, iż trzeba było dokonać trudnego wyboru partii materiału omówionej w niniejszym opracowaniu. Wyborowi temu towarzyszyła świadomość dokonywania wielu uproszczeń, których nie dało się rzecz jasna uniknąć przy przyjętej formule pracy. Skrypt powstał z myślą o stworzeniu mapy zagadnień egzaminacyjnych, która stanowiłaby punkt wyjścia do pogłębiania wiedzy na temat omawianych w opracowaniu zagadnień. Realizacji powyższego założenia służy przedstawienie podstawowej siatki pojęciowej nauki prawa karnego procesowego wraz z omówieniem klasyfikacji pojęć istotnych dla zrozumienia podstawowych rozwiązań dogmatycznych. Przystępności materiału służyć ma powiązanie systematyki niniejszego opracowania z działami kodeksu postępowania karnego, przy ograniczonych odstępstwach związanych z okolicznościami szczególnymi, tak jak w przypadku omawiania ustroju prokuratury po przybliżeniu zagadnienia ustroju sądownictwa. Uwzględnienie ustaw pozakodeksowych ułatwić ma natomiast naukę prowadzoną z perspektywy kodeksu. Nigdy nie należy bowiem rezygnować z bezpo-

średniej nauki tekstu aktu normatywnego oraz terminologii języka prawnego.

Skrypt posłużyć może Czytelnikowi nie tylko jako wprowadzenie do nauki przedmiotu, lecz także jako instrument służący powtórce opanowanej wcześniej materii egzaminacyjnej. Autorzy starali się wykorzystać swoją wiedzę na temat potrzeb studentów wynikającą zarówno z niedawnych doświadczeń studenckich, jak i ze zdobywanego doświadczenia dydaktycznego. Należy przy tym podkreślić, że skrypt nie powinien zastępować podręcznika w nauce przedmiotu, ale służyć w charakterze pomocy naukowej. Mając nadzieję na zrealizowanie celów postawionych przed niniejszym opracowaniem, życzymy efektywnego korzystania z oddawanego do Państwa rąk materiału dydaktycznego.

Rozdział 1

Zagadnienia wstępne

1.1. Postępowanie karne a prawo karne procesowe

Nie sposób definiować pojęcie postępowania karnego w ode-
rwaniu od pojęcia prawa karnego. Ten drugi termin ma bowiem
charakter pierwotny, a przytoczenie jego definicji stanowić po-
winno punkt wyjścia. Przez prawo karne w znaczeniu ogólnym
(szerokim) należy rozumieć zbiór norm prawnych określających
odpowiedzialność karną oraz sposób postępowania w sprawach
o przestępstwa¹. Definicja ta obejmuje zatem prawo karne mate-
rialne oraz prawo karne procesowe.

Prawo karne materialne (prawo karne w ścisłym znacze-
niu) określa czyny zabronione przez ustawę pod groźbą kary
jako zbrodnia lub występki, bezprawne, zawinione i społecznie
szkodliwe w stopniu wyższym niż znikomy (przestępstwa), kary,
środki karne stosowane w związku z naruszeniem prawa karne-
go oraz zasady odpowiedzialności za te czyny². **Prawo karne pro-**

¹ Co do pojęcia prawa karnego w ujęciu ogólnym (szerokim) istnieją w na-
uce rozbieżności. Niekiedy terminem tym obejmuje się także normy regulujące
zasady odpowiedzialności za wykroczenia (zob. S. Waltoś, *Proces karny. Zarys syste-
mu*, Warszawa 2009, s. 19), a także prawo karne wykonawcze (zob. T. Grzegorzcyk,
J. Tylman, *Polskie postępowanie karne*, Warszawa 2011, s. 47).

² L. Gardocki, *Prawo karne*, Warszawa 2005, s. 1, 47–49.

cesowe ma z kolei służyć urzeczywistnieniu norm prawa karnego materialnego. Należy je definiować jako ogół (zbiór) norm prawnych regulujących postępowanie karne (proces karny)³. Pozostaje zatem wyjaśnić pojęcie postępowania karnego (proces karny)⁴. Należy przez nie rozumieć prawnie uregulowany tok czynności, którego celem jest stan rzeczy, w którym rzeczywisty sprawca przestępstwa poniesie odpowiedzialność karną, a osoba niewinna takiej odpowiedzialności nie poniesie. Innymi słowy, postępowanie karne (proces karny) to prawnie uregulowana działalność odpowiednich organów zmierzająca do realizacji prawa karnego materialnego. W konsekwencji zastosowania w postępowaniu karnym norm materialnoprawnych możliwe będzie wykrycie przestępstwa i jego sprawcy, przeprowadzenie rozprawy i wydanie wyroku, a w przypadku wyroku skazującego – przypisanie popełnienia przestępstwa i odpowiednia reakcja karna (np. w postaci wymierzenia kary grzywny lub kary pozbawienia wolności).

Warto zauważyć, że prawo karne procesowe jako ogół norm prawnych stanowi podstawę prawną podjęcia odpowiednich czynności (działalności), a tę działalność należy określić właśnie jako postępowanie karne. **Powyższe można sprowadzić do stwierdzenia, że postępowanie karne dotyczy sfery faktycznej działalności ludzkiej, a prawo karne procesowe sfery norm prawnych regulujących tę działalność⁵.** Pojawiające się niekiedy określenie „procedura karna” należy odnosić do pojęcia prawa karnego procesowego, gdyż używa się go głównie w kontekście przepisów lub norm, np. przepisy procedury karnej regulują daną materię wyzerpująco itd.

Pomimo przyjęcia dla potrzeb niniejszej publikacji tożsamości pojęć „postępowanie karne” i „proces karny”, należy odnotować,

³ S. Waltoś, *Proces...*, s. 20; T. Grzegorzczak, J. Tylman, *Polskie...*, s. 50.

⁴ W niniejszej publikacji nazwy „postępowanie karne” i „proces karny” będą stosowane zamiennie jako pojęcia synonimiczne, choć w nauce czynione jest pewne ich rozróżnienie (zob. m.in. S. Waltoś, *Proces...*, s. 21). Co do pojęcia „proces karny” w nauce zob. A. Murzynowski, *Istota i zasady procesu karnego*, Warszawa 1994, s. 13–15.

⁵ T. Grzegorzczak, J. Tylman, *Polskie...*, s. 50.

że nie w każdym przypadku możliwe będzie zamienne zastosowanie słów „postępowanie” i „proces”, np. nie będzie prawidłowe określenie postępowania przygotowawczego mianem procesu przygotowawczego.

1.2. Cele postępowania karnego

Skoro proces karny stanowi pewien zespół czynności zmierzających do realizacji prawa karnego materialnego, założyć można, że owo dążenie stanowi jego cel. Ten aspekt można określić jako osiągnięcie stanu sprawiedliwości prawnomaterialnej, czyli doprowadzenie do prawidłowego zastosowania norm prawa karnego⁶. Z pewnością jednak powyższe stwierdzenie nie wyczerpuje zagadnienia celów postępowania karnego, które należy rozpatrywać również w kontekście art. 2 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.; dalej również jako: k.p.k., kodeks, ustawa, ustawa karnoprocesowa). Zgodnie z tym przepisem (pkt 1) **przepisy kodeksu mają na celu takie ukształtowanie postępowania karnego, aby sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a osoba niewinna takiej odpowiedzialności nie poniosła (tzw. zasada trafnej reakcji karnej, inaczej zasada trafnej represji)**⁷. Również kolejny punkt wskazanego przepisu odwołuje się do prawa karnego materialnego, choć nie tylko. Celem postępowania, obok zwalczania przestępstw, jest również stworzenie optymalnych warunków realizacji profilaktyki w zakresie zapobiegania przestępstwom (prewencji), a także umacniania poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego.

Do ogólnych celów postępowania należy zaliczyć również **uwzględnianie w jego toku prawnie chronionych interesów pokrzywdzonego**. W założeniu kodeks ma w tym względzie odpo-

⁶ S. Waltoś, *Proces...*, s. 24.

⁷ Więcej na ten temat zob. M. Cieślak, *Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne*, Warszawa 1984, s. 213–214.

■ **MINIREPETYTORIA** to seria specjalnie przygotowanych książek, które umożliwiają szybkie przyswojenie wiedzy z danego przedmiotu oraz będą pomocne w powtórzeniu wcześniej opanowanej materii przed egzaminem lub kolokwium.

■ Publikację wyróżnia:

- przystępne i zwięzłe ujęcie tematu – przedstawienie najważniejszych wymaganych wiadomości z postępowania karnego,
- możliwość korzystania z pełnego tekstu ustawy – Kodeks postępowania karnego,
- przyjazny format,
- atrakcyjna cena.

■ Książka przeznaczona jest przede wszystkim dla studentów wydziałów prawa i administracji oraz dla osób przygotowujących się do egzaminów wstępnych na aplikację prawnicze.

Darmowy dostęp do programu

LEX dla Studenta

<http://www.produkty.LEX.pl/student>

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia.książki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Cena 19,90 zł
(w tym 5% VAT)

ISBN 978-83-264-4531-6

9 788326 445316